

Publikacja jest współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

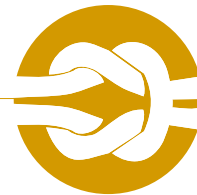
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Funkcjonowanie partnerstw

Wprowadzenie

Coraz większa koncentracja uwagi na partnerstwach powstających w obrębie społeczności lokalnej wynika m.in. z wymagań wielu ofiarodawców, którzy pytają o przynależność do partnerstw. W pierwszym artykule niniejszego rozdziału autor przypomina nam powody podejmowania pracy w ramach partnerstwa, a także prezentuje niektóre czynniki potrzebne do tego, aby taka współpraca była skuteczna. Oferuje nam także pewne przemyślenia na temat sposobów współpracy transgranicznej organizowanej oddolnie i podaje przykłady takich działań. Trzeci artykuł proponuje model możliwy do wykorzystania, gdy organizacja pragnie opracować projekt partnerstwa współpracującego przy rewitalizacji okolicy.

Grupy wyznaniowe zachęcane są do angażowania się w partnerstwa z innymi organizacjami. Pierwszy artykuł przedstawia pewne prace podejmowane przez takie grupy, zaś dwa kolejne proponują zagadnienia do rozpatrzenia przez pracowników niezaangażowanych w sprawy wiary, którzy mają podjąć pracę ze społecznościami wyznaniowymi.

W dalszej części proponuje się dwie techniki badające skuteczność funkcjonowania relacji pomiędzy ciałami ustawodawczymi a społecznościami lokalnymi, którym mają służyć.

Jedną z ważniejszych kwestii, z którymi spotykają się niektóre społeczności lokalne, jest rozszerzenie terenu ich działalności, tak by móc się zająć nowo powstającymi dzielnicami mieszkaniowymi. Prezentowane jest tu studium przypadku opowiadające o dużej nowej dzielnicy mieszkaniowej, gdzie uwzględniono kwestie potrzeb związanych z rozwojem społeczności lokalnej w planach deweloperów oraz władz samorządowych.

Rozdział ten oferuje nam także wskazówki, jak poszczególni członkowie partnerstw mogą się skuteczniej komunikować ze swoimi mieszkańcami za pośrednictwem gazetek wydawanych przez społeczność lokalną. Działanie polegające na opracowaniu mapy usług w rejonie ma na celu zbadanie potrzeb mieszkańców oraz potencjału organizacji, które mogą się podzielić informacjami, jak te potrzeby realizują.

W poradniku umiejętności z 2001 roku znajduje się wiele artykułów na temat funkcjonowania partnerstw. Wiedza ta nie straciła na aktualności. W tamtym czasie praca w partnerstwach była czymś stosunkowo nowym dla pracowników i grup zajmujących się rozwojem społeczności lokalnej, dlatego poświęcono im dużo więcej miejsca. Wiele inicjatyw rewitalizacyjnych wymienionych w tamtych artykułach uległo zmianie, ale same artykuły wciąż oferują solidne podstawy możliwe do wykorzystania przy tworzeniu i prowadzeniu sprawnie funkcjonujących partnerstw. FCDL dysponuje pakietem informacji na temat skutecznej pracy w partnerstwach, który zawiera także materiały do upowszechniania, wskazówki oraz ćwiczenia – znacznie poszerzają one wiedzę na temat tworzenia takich partnerstw. Pakiet obejmuje różne nieformalne oraz formalne ich modele, wskazuje na ich wpływ na funkcjonowanie grup w środowiskach lokalnych oraz in-

formacje na temat ich zakładania, przystępowania do nich i skutecznego angażowania ludzi do pracy w ich ramach. Pakiet dostarcza materiałów pomagających w rozwiązywaniu konfliktów oraz przydatnych w sytuacjach braku równowagi sił, które w sposób nieunikniony pojawiają się w pracy w partnerstwach.

FCDL posiada także pakiety wprowadzające, które prezentują pomysły dotyczące funkcjonowania partnerstw oraz włączania się w ich strukturę.

W pakiecie zasobów *Strategie oraz sposoby działania wspierające działania środowiskowe* opracowanym dla Every Action Counts znajduje się materiał dotyczący tego, jak angażować się w partnerstwa wspierające zasady zrównoważonego rozwoju.

10.1.	Tworzenie partnerstw	350
10.2.	Studium przypadku – budowanie partnerstw transgranicznych. Projekt rozwoju społeczności lokalnej Kilty Cashel, na granicy Leitrim/Fermanagh	354
10.3.	Przewodnik „krok po kroku” w tworzeniu projektu zrównoważonej rewitalizacji środowiska naturalnego	356
10.4.	Grupy wyznaniowe a rozwój społeczności lokalnej.....	360
10.5.	Praca ze społecznościami wyznaniowymi – świadomość osobista	363
10.6.	Praca ze społecznościami wyznaniowymi – umiejętności praktyczne	365
10.7.	Skuteczna współpraca między społecznościami lokalnymi, władzami publicznymi oraz partnerstwami.....	367
10.8.	Skuteczna praca między społecznościami, władzami publicznymi oraz partnerstwami – matryca weryfikacyjna	370
10.9.	Studium przypadku – tworzenie spójnej i zrównoważonej społeczności lokalnej w rejonie dużego nowego osiedla: strategia rozwoju społeczności dzielnicy West of Waterlooville	373
10.10.	Projekt gazetki (newslettera) dla społeczności lokalnej.....	376
10.11.	Tworzenie mapy okręgu	378

10.1. Tworzenie partnerstw

MELVYN WADDELL

Wprowadzenie

Partnerstwo można zdefiniować jako:

Trzy lub więcej organizacji – reprezentujących sektory państwowy, prywatny oraz pozarządowy, działających wspólnie przez uruchamianie swoich zróżnicowanych zasobów w celu realizacji wspólnej wizji o jasno określonych celach i założeniach.¹

W sektorze pozarządowym partnerstwo pojawia się w sytuacji, gdy dwie lub więcej organizacji spotyka się, by zrealizować razem dany projekt lub program lub by pracować wspólnie. Ważne jest to, że każde partnerstwo opracowuje własne struktury, które są najbardziej odpowiednie zarówno dla partnerów, jak i wspólnych celów.

Trzy modele partnerstw – w oparciu o różne cele

Synergia – jest to pomysł, który polega na opracowaniu wspólnych przedsięwzięć (*joint ventures*) i wspólnych działań, które mogą pomóc osiągnąć więcej niż przy indywidualnych wysiłkach – wytwarza się synergia powstająca w wyniku połączenia posiadanych, uzupełniających się umiejętności oraz możliwości.

Transformacja – mamy tu do czynienia z przedsięwzięciami (*joint ventures*), które starają się wprowadzić w życie wspólne działania nastawione na zmianę określonej sytuacji.

Zwiększenie budżetu – w tym modelu przedsięwzięcia (*joint ventures*) mają na celu pozyskanie dodatkowych funduszy od stron trzecich, często ze źródła, do którego każdy z partnerów nie ma dostępu osobno.

Korzyści wynikające z partnerstwa:

- większe zróżnicowanie oraz wybór usługodawców,
- bardziej efektywne świadczenie usług,
- unikanie powielania pracy,
- stawianie wyzwań założeniom oraz działanie jako katalizator zmian,
- dostęp do większego zasobu umiejętności oraz wiedzy,
- dostęp do funduszy oraz materialnych zasobów dla społeczności lokalnej,
- promowanie integracji oraz spójności w społeczności,

¹ A. Wilson, K. Charlton, *Making Partnerships Work: A practical guide for the public, private, voluntary and community sectors*, 1997.

- możliwość poruszania problemów oraz podnoszenia rangi danego obszaru i/lub grupy, a także dyskredytowania negatywnych stereotypów,
- szansa na opracowywanie oraz realizację nowych projektów,
- możliwość wywierania wpływu na szerzej pojmowaną politykę,
- kształtowanie zaufania, wiary, zrozumienia oraz promowanie współpracy międzysektorowej,
- zaangażowania w działania zgodne z zasadami oraz praktykami rozwoju społeczności lokalnej.

Czynniki mające znaczenie dla udanego partnerstwa:

- zgoda od samego początku na to, że partnerstwo jest konieczne,
- zaangażowanie właściwych organizacji oraz ludzi,
- darzenie się przez partnerów wzajemnym zaufaniem oraz szacunkiem,
- wypracowanie wspólnej wizji tego, co można osiągnąć, postawienie realnych celów,
- czas na zbudowanie partnerstwa,
- opracowanie odpowiednich struktur, właściwych dla danego partnerstwa,
- dobre systemy komunikowania się partnerów,
- zysk dla każdego z partnerów wynikający z przynależności do partnerstwa,
- uznanie, że każdy partner wnosi indywidualną fachową wiedzę oraz umiejętności.

Tworzenie partnerstw transgranicznych lub translokalnych

Tworzenie partnerstw stanowi jedno z najtrudniejszych zadań, szczególnie tam, gdzie partnerstwa mają charakter przygraniczny lub obejmują różne środowiska lokalne. Pomiedzy społecznościami, a także w ich obrębie, może wystąpić brak wzajemnego zaufania. Takie partnerstwa powinny opierać się na następujących zasadach (posiłkując się zasadami stworzonymi przez Radę ds. Relacji między Społecznościami Lokalnymi – Community Relations Council):

Różnorodność – można ją dostrzec w nieustannie zmieniającej się rzeczywistości społeczności lokalnych oraz w doświadczeniach indywidualnych osób. Szacunek dla różnorodności, odmienności, potwierdza wartość związaną z istnieniem, uznaniem, zrozumieniem oraz tolerancją dla różnic (wyrażanych przez preferencje religijne, etniczne, polityczne, seksualne).

Współzależność – wymaga uznania przez różne grupy złączone wspólnotą interesów lub grupy różnych tożsamości wzajemnych zobowiązań oraz doświadczeń i ambicji, zarówno indywidualnych, jak i grupowych, co prowadzi do rozwoju społeczeństwa jednocześnie spójnego i zróżnicowanego.

Sprawiedliwość – rozumiana jako zaangażowanie w działania społeczne na wszystkich poziomach, po to by zapewnić równy dostęp do zasobów, struktur oraz procesów decyzyjnych, a także by podejmować działania zabezpieczające oraz chroniące takie założenia.

Przed przystąpieniem do próby kreowania pozytywnych relacji w społeczności lokalnej warto rozważyć wiele kwestii. Oto ich zarys:

- Społeczności lokalne zaangażują się znacznie chętniej, jeśli w danym przedsięwzięciu zobaczą pozytywne skutki dla siebie. Dlatego też np. jeśli rewitalizacja danego miejsca oznacza pojawienie się w okolicy bardzo potrzebnych placów zabaw, jest bardziej prawdopodobne, że pomysł zostanie podjęty, niż gdyby zachęcano ludzi do włączenia się w prace prowadzone z innymi społecznościami dla samego włączania się.
- Trzeba być wyczulonym na osobiste bezpieczeństwo ludzi. Jeśli znajdują się oni w ryzykownej sytuacji – lub tak uważają – wtedy ich potrzebami należy zajmować się z wyczuciem. Może to oznaczać działania praktyczne, takie jak wybieranie miejsc spotkań o charakterze neutralnym itd.
- Należy zwracać uwagę na skład grup zaangażowanych w pierwsze kontakty między społecznościami lokalnymi. Wprowadzanie znanych osób może ostatecznie mieć negatywny skutek dla funkcjonowania grupy. Na przykład ktoś, kto był wcześniej zaangażowany w konflikty występujące pomiędzy społecznościami lokalnymi, może spowodować, że głównym punktem zainteresowania zamiast rozwiązywanego problemu stanie się jego osoba.
- Różne społeczności lokalne znajdują się w różnym stadium rozwoju grupy, tzn. niektóre z nich będą posiadać wyrafinowaną infrastrukturę, podczas gdy inne będą bardziej „surowe”. Grupy muszą zwracać uwagę na takie różnice – nie należy stawiać zbyt wysokich lub też zbyt niskich wymagań. Może się okazać, że wymagane jest dodatkowe wsparcie przy rozwijaniu infrastruktury w słabszych grupach. Jednak to, że różne społeczności lokalne znajdują się na różnych etapach rozwojowych, nie wyklucza ich możliwości pracy w partnerstwie.
- Odpowiednia pora [czas budowania partnerstwa] może stanowić ważny element w angażowaniu się w rozwój transgraniczny lub międzylokalny. Jest mniej prawdopodobne, że takie przedsięwzięcie powiedzie się w okresach sporego napięcia, np. w porze marszów i parad w Irlandii Północnej.
- Grupy powinny mieć jasno zdefiniowane główne zasady, z którymi wszystkie strony są gotowe się zgodzić. Większy sukces odniesiemy tam, gdzie uczestnicy sami opracowują takie zasady.

kontakt:

Melvyn Waddell,

e-mail: melvynwaddell@groundworkni.co.uk

www.groundworkni.org

10.2. Studium przypadku – budowanie partnerstw transgranicznych. Projekt rozwoju społeczności lokalnej Kilty Cashel, na granicy Leitrim/Fermanagh

MELVYN WADDELL

Kiltyclogher to mała wioska (ok. 250 mieszkańców) w gminie Leitrim, pół mili od granicy z gminą Fermanagh. Cashel to wioska położona zaraz po północnej stronie granicy, w gminie Fermanagh, licząca ok. 340 mieszkańców.

Obszar, na którym leżą Kiltyclogher oraz Cashel, utworzył naturalny wspólny teren, niezależnie od tego, że rozciąga się on na dwie jurysdykcje. Prowadzenie tam gospodarstw rolnych, handlu oraz zwyczajnego życia wymagało codziennego przekraczania granicy. Tak było aż do zamknięcia zwyczajowych przecinających granicę dróg na początku lat 70. minionego stulecia. Od tego momentu ludzie musieli pokonywać dystans ponad 20 mil, aby dostać się z Kiltyclogher do Cashel – wioski oddalonych od siebie o dwie mile.

Obie społeczności i tak cierpiały już z powodu wyludnienia oraz skutków podupadania rolnictwa, zaś niemal ćwierć wieku surowo przestrzeganej ograniczonego dostępu przyśpieszyło zamieranie życia zarówno w Kiltyclogher, jak i w Cashel mimo wysiłków podejmowanych przez grupy środowisk lokalnych po obu stronach granicy. Wskutek tego ograniczenia wyrosło całe pokolenie, które nie miało możliwości angażowania się oraz współpracowania ze swoimi sąsiadami po drugiej stronie granicy. W sposób oczywisty powstała ogromna wyrwa w lokalnej sieci społecznej.

Jednakże łatwość interakcji pomiędzy obiema wioskami, jaka miała miejsce do zamknięcia granicy, oznaczała, że znajdowała się tam spora grupa osób, która mogła wspierać przedsięwzięcia społeczne i gospodarcze oraz korzystać z nich.

W 1999 roku Rada Gminy Kiltyclogher w Leitrim oraz Rada Gminy Cashel w Fermanagh z powodzeniem złożyły wnioski do programu PEACE 1 o sfinansowanie stanowiska pracownika rozwoju społeczności lokalnej dla tego przygranicznego obszaru. Rola tego pracownika polegała na podjęciu pracy u podstaw, zmierzającej do ponownego powiązania obu społeczności, odseparowanych przez ponad dwie dekady.

Poprzez mediacje oraz wiele wspólnych działań prowadzonych w latach 1999–2001 obie społeczności wypracowały lepsze wzajemne zrozumienie oraz dokonały postępu w nawiązywaniu pozytywnych relacji. Zapoczątkowano liczne transgraniczne inicjatywy, w tym pilotażowy projekt budownictwa społecznego, wspólne działania młodzieży itd.

W 2002 roku założono spółkę The Kiltyclogher/Cashel Development Company Limited, która miała na celu stymulowanie działań gospodarczych, podnoszenie warunków życia społecznego, opracowywanie wspólnych działań kulturalnych, wypracowanie nowych form współpracy transgranicznej oraz wzmacnianie istniejących, a także promowanie lepszego wzajemnego zrozumienia. Cele te osiągnięto przez zaangażowanie mieszkańców obu społeczności, za główne zadanie obierając uczynienie obszaru Kiltyclogher/Cashel lepszym miejscem do życia i pracy.

Spółka Development Company opracowała plan wspólnej strategii dla tego obszaru oraz indywidualne plany dla Kiltyclogher i Cashel. W planach uwzględniono wszystkie opinie oraz potrzeby członków społeczności lokalnej, określono także szereg docelowych obszarów zidentyfikowa-

nych jako elementy rozwoju społeczności lokalnej i obszaru transgranicznego: rozwój społeczny, rozwój turystyki, kwestie ochrony środowiska oraz trwałe i zrównoważony charakter projektu Kiltyclogher/Cashel.

Realizacja głównego projektu oznaczała włączenie się w ponad 36 różnych projektów, z ponad 20 instytucjami, zaś na potrzeby tego obszaru zapewniono kwotę ponad 1,25 mln euro. Powstał silny, zaangażowany, doświadczony i reprezentatywny komitet zarządzający, w skład którego weszli członkowie obu społeczności lokalnych.

Realizacja projektów przyniosła wiele udogodnień zarówno korzystnych dla mieszkańców okolicy, jak i stymulujących potencjał turystyczny. Istniejące bariery zostały usunięte i mieszkańcy z obu stron granicy mogą się teraz swobodnie spotykać i wspólnie działać.

Wśród wdrożonych projektów znalazł się konkurs plastyczny dla dzieci o tematyce ekologicznej. Jego uczestnicy z pomocą profesjonalnych artystów wykonali rzeźbę motyla. Dzieci, które uczestniczyły w projekcie, pochodziły z obu stron granicy. Projekt pozwolił im wziąć udział we wspólnej pracy, porozmawiać o swojej okolicy, poznać kolegów i koleżanki. Takie właśnie działania były przez całe pokolenie uniemożliwione na skutek zamknięcia granicy i odseparowania społeczności lokalnych. Jednym z najlepszych rezultatów okazały się nowe trwałe przyjaźnie, które, mamy nadzieję, przetrwają w przyszłości.

kontakt:

Melvyn Waddell, starszy specjalista ds. realizacji projektów
Groundwork NI 63 - 75 Duncairn Gardens
Belfast BT15 2GB
tel.: 028 9074 9494
faks: 028 9075 2373
e-mail: melvynwaddell@groundworkni.co.uk
www.groundworkni.org

10.3. Przewodnik „krok po kroku” w tworzeniu projektu zrównoważonej rewitalizacji środowiska naturalnego

MELVYN WADDELL

Wprowadzenie

Po wypracowaniu zasad konsultacji ze społecznością lokalną równie ważne jest wspieranie poszczególnych osób w dostrzeganiu twórczych rozwiązań. Można to osiągnąć jedynie, jeśli ludzie mają dostęp do informacji. W tym rozdziale prezentujemy przewodnik dla grup opracowujących projekty rewitalizacji środowiska naturalnego w obrębie swoich społeczności lokalnych.

1. Planowanie środowiskowe:

Pierwszy krok polega tu na dokonaniu przeglądu całej społeczności lokalnej oraz potrzeb na danym terenie. Działanie to jest bardzo ważne, gdy decydujemy, jaki typ projektu byłby najlepszy dla danego obszaru. Może już posiadacie takie informacje dzięki badaniom oraz analizom audytów społeczności lokalnej. Informacja taka będzie miała także zasadnicze znaczenie przy rozsyłaniu projektu do zainteresowanych stron oraz fundatorów. Sam projekt można zainicjować w celu polepszenia stanu miejsc, które są opuszczone, niewykorzystane w pełni, zapisane graffiti, zniszczone aktami wandalizmu i przyciągają zachowania aspołeczne, jednak warto pamiętać, że jeśli dany teren tylko posprzątamy, stare problemy mogą odżyć na nowo. Obszar, który planujemy zmienić, wymaga określenia celu zmiany.

2. Ustalanie priorytetów dla danego obszaru:

Gdy wybieramy dla projektu jakieś miejsce, ważne jest, aby wziąć pod uwagę następujące czynniki, tak aby realizacja projektu przebiegała bezproblemowo:

- Gdzie można umiejscowić projekt, tak aby przynosił największe korzyści całej społeczności lokalnej?
- Czy realizacja projektu w danym miejscu będzie oznaczać dobry stosunek jakości do ceny? Czy wszyscy zgadzają się na daną lokalizację?
- Własność gruntu – kto w tej chwili jest właścicielem danego miejsca? Czy właściciel ma wobec tego miejsca jakieś plany w przyszłości? Czy właściciel włączy się w realizację projektu (pomoc w jego utrzymaniu i/lub finansowanie)?
- Czy przedstawiciel władz weźmie na siebie obowiązki związane z przyszłym utrzymaniem terenu?

- Czy da się wykorzystać dla potrzeb projektu materiały istniejące na miejscu, czy nadają się one do recyklingu?
- Ukształtowanie terenu – np. jak strome zbocza oraz system ściekowy wpłyną na projekt architektoniczny oraz lokalizację jego elementów?
- Co obecnie dzieje się w danym miejscu (bawią się tam dzieci, spotykają młodzi ludzie, wandalizm niszczy okolicę, rysują graffiti, jest to droga na skróty do sklepów itd.)? Dobrze jest wziąć pod uwagę aktualne przeznaczenie miejsca, planując jego najlepsze wykorzystanie. Na przykład projekt powinien oznaczać rozprawienie się z takimi problemami, jak nielegalne składowanie odpadów lub aspołeczne zachowania, powinien natomiast promować pozytywne sposoby wykorzystania danego terenu.

3. Badanie miejsca:

Gdy już określone zostaną priorytety, wskazany teren powinien przebadac architekt krajobrazu. W takim badaniu należy ująć następujące punkty:

- Ogólny obraz miejsca oraz widok z niego.
- Podziemne ciągi mediów – wodociągi, gazociągi, kable elektryczne itd.
- Zmiany poziomów – czy dany teren obejmuje powierzchnie strome czy też wyboiste? Taka informacja może mieć znaczenie dla dostępu do odpływu wody itd.
- Skróty – nieoficjalne ścieżki, z których korzystają ludzie.
- Mikroklimat – czy jest tam mokro, wietrznie, słonecznie, grząsko itp.? Drzewa mogą zatrzymać wiatr, przyjemniej jest przebywać w miejscach słonecznych, tereny grząskie mogą wymagać melioracji itd.

4. Zaprojektowanie miejsca:

Architekt krajobrazu to projektant specjalizujący się w nakreśleniu planów zmiany miejsc w terenie. Tacy specjaliści nadzorują także prace oraz zajmują się wykonawcami w imieniu grupy. Architekt krajobrazu przedstawia pomysły na zarys planu społeczności lokalnej, łącząc go z budżetem, by pokazać, co da się zrobić w ramach dostępnych funduszy. Bierze on pod uwagę następujące punkty:

- prace realizowane w ramach pomysłów i potrzeb społeczności lokalnej,
- wyjątkowy temat projektu, np. nawiązujący do miejscowej historii lub kultury,
- urządzenia/udogodnienia dla specjalnych grup wiekowych lub też dla całej społeczności,
- podzielenie miejsca na strefy, umieszczenie właściwych urządzeń w odpowiednich miejscach,
- bezpieczeństwo,
- estetykę – cały projekt powinien wyglądać atrakcyjnie.

5. Planowanie oraz kwestie prawne:

Poniższe punkty nakreślają główne kwestie planistyczne oraz prawne:

- Dostępność – wszelkie zmiany ważności dróg wymagają zezwoleń, zaś wszelkie nowe elementy dotyczące dostępu do miejsc muszą spełniać wymogi prawne związane z dostępnością dla osób niepełnosprawnych.
- BHP – niezależnie od skali projektu należy spełnić odpowiednie wymogi przepisów BHP.
- Ubezpieczenie – projekty powinny być odpowiednio ubezpieczone.
- Własność gruntu – ważne jest otrzymanie zezwolenia ze strony właściciela terenu.
- Kwestie planistyczne – ważne jest, aby wiedzieć, czy wniosek planistyczny został złożony lub zatwierdzony lub też czy dany teren przeznaczony jest pod rozbudowę.
- Zezwolenie na dany plan – takie zezwolenie może być wymagane na okoliczność stawiania wszelkich konstrukcji zawartych w projekcie architektonicznym.

6. Realizacja projektu:

Wszystkie projekty muszą być realizowane zgodnie ze szczegółowym planem krajobrazowym.

- Gdy już architekt krajobrazu opracuje ostateczne plany architektoniczne dla danego miejsca i gdy wyrazi na nie zgodę cała społeczność lokalna, projekt zostanie przesłany do odpowiedniego inspektora, który przedstawi szczegółowe kosztorysy dla całego projektu.
- Po otrzymaniu szczegółowych kosztorysów może się okazać, że grupa powinna zapewnić sobie dalsze fundusze (aplikować o nie lub je zabezpieczyć) w celu zrealizowania przedsięwzięcia.
- Zezwolenia planistyczne mogą być wymagane także na tym etapie, w zależności od rozmiarów oraz charakteru projektu.
- Gdy już otrzymamy konieczne zezwolenia oraz finansowanie, należy przystąpić do procedury przetargowej na wykonanie prac. Przetarg oznacza poszukiwanie takich wykonawców, którzy wykonają prace z zapewnieniem najlepszej jakości, za najlepszą cenę. Procedura przetargowa wymaga, aby architekt krajobrazu sporządził krótki opis oraz stworzył plany prac, jakie dokładnie będą wymagane od wykonawcy. Takie zapytanie ofertowe należy przesłać do co najmniej trzech odpowiednich wykonawców, którzy w odpowiedzi nadeślą propozycje kosztów wykonania zaproponowanych prac.
- Zazwyczaj wybrany zostaje wykonawca, który poda najniższą cenę, a także zostanie uznany za zdolnego do wykonania danej pracy. Po wyborze wykonawcy następuje podpisanie z nim kontraktu. W kontrakcie ujmuje się szczegóły dotyczące pracy, jaką należy wykonać, sposób oraz terminy jej wykonania. Kontrakt określa też sposoby płatności dla wykonawcy. Umowę podpisują klient oraz wykonawca – zawiera ona obowiązki obu stron umowy. Na miejscu projektu rozpoczyna się praca.

- W momencie zakończenia projektu sposoby utrzymania oraz konserwacji mogą obejmować ewentualność przekazania miejsca w gestię instytucji państwowej bądź też lokalna społeczność podejmie się dalszej opieki nad projektem. Jednakże w przypadku gdy społeczność podejmuje decyzję o wzięciu na siebie takiej odpowiedzialności, pojawić się mogą sprawy związane z ubezpieczeniami, a wtedy może być wymagane dodatkowe przeszkolenie w tej kwestii.
- Aby projekt pozostał ważny dla okolicznych mieszkańców, istotne jest pielęgnowanie zaangażowania społeczności lokalnej. Można to osiągnąć, wykorzystując dane miejsce przy organizacji festynów czy innych działań.

7. Płatność dla wykonawców:

Konsultanci: (tzn. architekt krajobrazu, inspektor ds. kosztorysów) ich wynagrodzenia zazwyczaj oblicza się na zasadzie procentowej, w oparciu o łączny koszt projektu.

Wykonawcy: opłacani są w regularnych odstępach czasu, za ukończone prace – zgodnie z ustaleniami kontraktowymi. Pewien procent każdej płatności zatrzymuje się do czasu wypłaty końcowej, jako zabezpieczenie, do zakończenia okresu gwarancyjnego (odpowiedzialności za wady).

Okres odpowiedzialności za wady: jest to okres po zakończeniu prac przez wykonawcę, w którym ujawniają się wady (np. prace nie zostały wykonane z należytą starannością lub też pojawiły się usterki) – wykonawca jest zobowiązany do naprawienia wszelkich usterek. Okres ten zazwyczaj trwa 6 miesięcy w przypadku prac budowlanych oraz 12 miesięcy w przypadku prac związanych z sadzeniem roślin. Ostateczna płatność zazwyczaj nie zostaje przekazana wykonawcy do czasu upłynięcia takich okresów gwarancyjnych lub też do momentu usunięcia usterek.

Więcej szczegółów można znaleźć w rozdziale 9: *Kwestie organizacyjne*.

kontakt:

Melvyn Waddell, starszy specjalista ds. realizacji projektów
Groundwork NI 63 - 75 Duncairn Gardens
Belfast BT15 2GB
tel.: 028 9074 9494
faks: 028 9075 2373
e-mail: melvynwaddell@groundworkni.co.uk
www.groundworkni.org

10.4. Grupy wyznaniowe a rozwój społeczności lokalnej

ANN HINDLEY

Wprowadzenie

Na wszystkich poziomach społeczeństwa istnieje wysokie uznanie dla roli, jaką mogą odgrywać organizacje wyznaniowe przy kreowaniu rozwoju społecznego czy ekonomicznego, oraz wkładu, jaki te organizacje mogą wnieść zarówno w proces rewitalizacji², jak i w ogólnie rozumiany rozwój społeczności lokalnej. Praca, w której biorą udział grupy wyznaniowe, może być realizowana czy to przy pomocy osoby pracującej głównie z grupami wyznaniowymi, czy poprzez bardziej uniwersalnych pracowników zajmujących się szeroko rozumianym rozwojem społeczności lokalnej. W pierwszym przypadku pracownicy mogą stanąć przed koniecznością przekonywania innych o zaletach angażowania się w działania rozwojowe Kościołów czy innych grup wyznaniowych, mogą też przekonywać osoby działające w grupach wyznaniowych o zaletach szerszego spojrzenia na społeczność lokalną. Zdarza się też, że niektórzy pracownicy zajmujący się rozwojem społeczności lokalnej mogą czasem przeoczyć korzyści wynikające z pracy z grupami wyznaniowymi.

Przykłady podejmowania twórczej pracy

Widziałam pracownię komputerową przystosowaną do prowadzenia szkoleń, zainstalowaną w pomieszczeniu nad meczetem, widziałam też grupy z Kościoła metodystycznego oraz Zjednoczonego Kościoła Reformowanego, które spotykają się w tych samych pomieszczeniach czy tworzą wspólne miejsca spotkań działań w biurach organizacji pozarządowych. Odwiedzałam ośrodki dziennej opieki dla osób starszych prowadzone w świątyni hinduskiej, uczestniczyłam w spotkaniu zorganizowanym w centrum konferencyjnym, w kościele New Life (Nowe Życie), zwiedziłam także kościół Armii Zbawienia wykorzystany jako miejsce lokalnego spotkania wysokiego szczebla.

Korzyści, jakie organizacje wyznaniowe mogą czerpać z włączania się w lokalne inicjatywy rewitalizacji okolicy oraz w działania społeczności lokalnej

Należą do nich:

- Siła wynikająca z przyłączenia się do partnerstwa – wiele organizacji wyznaniowych ma własne pomysły na to, co chciałyby zrobić w ich sąsiedztwie, ale nie posiada zasobów, aby samodzielnie wprowadzić je w życie. Istnieje kilka interesujących przykładów grup wyznaniowych, które pracują z sektorami pozarządowymi oraz państwowym, w przypadku których taka współpraca doprowadziła do realnych zmian w okolicy dzięki połączeniu zasobów oraz pomysłów.

2 Local Government Association, *Faith and Communities: a good practice guide for local authorities*, 2002.

- Angażowanie się nowych ludzi. Włączając się w szersze działania także poza miejscem kultu, grupy wyznaniowe mogą dać się poznać szerszej grupie osób, które z kolei skorzystać mogą z tego, co proponują owe grupy.
- Dodatkowe wykorzystanie budynków – wiele miejsc kultu pozostaje mało wykorzystanych. Dzięki angażowaniu się w szersze projekty rozwojowe miejsca te, udostępnione innym, stają się lepiej znane – warto wykorzystać możliwości, jakie oferują.
- Pojawiają się możliwości poszerzenia wiedzy członków organizacji wyznaniowych o realizowanych lokalnie działaniach, w które będą mogli się włączyć.
- Pojawiają się też możliwości wprowadzenia w praktyce tego, co głoszą na kazaniach.

Wkład organizacji wyznaniowych w rewitalizację oraz rozwój społeczności lokalnej

Wkład tych organizacji może być wieloraki:

- Organizacje takie skupiają członków, z których wielu ma motywację, jest zainteresowanych szerszymi działaniami na rzecz innych i chce się włączyć oraz przeznaczyć nieco czasu na lokalny rozwój.
- Większość organizacji dysponuje budynkami, które często chciałyby bardziej wykorzystać. W niektórych budynkach znajdują się miejsca święte, których nie można przeznaczyć na nic innego poza kultem, ale są i takie, które z powodzeniem mogą zostać przeznaczone na konferencje, koncerty, spotkania itp. Niemal zawsze obok miejsca kultu znajdują się pomieszczenia dodatkowe. Miejsca kultu mogą także zostać zdekonsekwrowane, tak aby można było zwiększyć zakres dodatkowego użytkowania przez społeczność.
- Niektóre źródła finansowania są dostępne tylko dla grup religijnych – praca na zasadzie partnerstwa często pomaga grupie miejscowych instytucji zwiększyć dostęp do funduszy, które mogą być następnie przeznaczone na lokalne działania. Rada Kościołów w Wielkiej Brytanii i Irlandii posiada dostęp do wolontariatu, zaś Kościoły metodystów mają dostęp do specjalnych funduszy.
- Za każdym miejscem kultu stoi sieć innych takich miejsc w całym kraju, a także na całym świecie, co z kolei oznacza dostęp do informacji oraz kontaktów, którymi można się dzielić.
- Większość wyznań funkcjonuje już od dłuższego czasu – zbudowały one określoną wiarygodność, jeśli chodzi o świadczenie usług z zakresu pomocy społecznej, a także z zakresu rozwoju środowiskowego. Często posiadają lokalną bazę i ścisłe kontakty z okolicznymi mieszkańcami, znają miejscowe sprawy, dotyczące nie tylko osób przychodzących na nabożeństwa, lecz także tych, które spotykają, pełniąc

służbę związaną z narodzinami, ślubami, pogrzebami, również poprzez kontakty z miejscowymi szkołami czy innymi instytucjami ważnymi dla społeczności.

Niektóre trudności związane z angażowaniem się grup wyznaniowych w rewitalizację społeczności

1. Zarówno osobiste historie życia poszczególnych ludzi, jak i polityczna historia okolicy, a także szerzej – historia polityczna, mogą sprawiać, że niektóre osoby czy grupy pełne są nieufności wobec określonych grup wyznaniowych oraz wobec ich motywacji związanych z angażowaniem się we wspólne działania. Bardziej ewangelizujące grupy mogą być podejrzewane o angażowanie się w celu nawracania innych na swoją wiarę lub rekrutacji.
2. Kwestie praktyczne to między innymi malejące kongregacje w niektórych chrześcijańskich miejscach kultu, które już teraz czują się przeciążone pracą związaną z prowadzeniem kościoła i mogą nie chcieć dodatkowych spotkań czy angażowania się w działania wymagające poświęcenia dodatkowego czasu.
3. Niektóre budynki są także mniej przystosowane do użytku publicznego, ponieważ nie mają dobrego dojazdu czy wejścia lub też mogą być zbudowane z nieodpowiednich materiałów budowlanych.
4. Tam gdzie wspieraniu wiary towarzyszy duża biurokracja, jak w Kościele metodystycznym lub Kościele anglikańskim, może się okazać, że podejmowanie decyzji dotyczących wykorzystania zasobów oraz zmian w przyjętych w dotychczasowych praktykach wymagać będzie czasu.

Większość obszarów samorządowych posiada obecnie fora ds. wiary, które gromadzą różne grupy wyznaniowe oraz wypracowują zarys wkładu, jaki te grupy mogą wносить we wspólne działania. Większość z takich zgromadzeń angażuje się także w lokalne partnerstwa strategiczne, co pozwala na wprowadzenie perspektywy wyznaniowej przy podejmowaniu decyzji o charakterze lokalnym. W coraz większym zakresie uznaje się, iż sektor grup wyznaniowych ma wiele do zaoferowania, pod warunkiem że jesteśmy świadomi nakreślonych powyżej ograniczeń i chcemy podjąć pracę z ich uwzględnieniem.

kontakt:

Ann Hindley
 PO Box 216, Crowle, Scunthorpe DN17 4YJ.
 tel.: 01724 710819
 e-mail: ann@hindley.gn.apc.org

10.5. Praca ze społecznościami wyznaniowymi – świadomość osobista

JAMES ASHDOWN

Wprowadzenie

Niniejszy artykuł stanowi owoc mojego doświadczenia w pracy ze społecznościami wyznaniowymi. Jednym z aspektów stanowiących największe wyzwanie w pracy z takimi społecznościami jest to, że ja sam muszę się zastanowić nad własnymi przekonaniami oraz opiniami. Tu nie chodzi jedynie o kwestie wiedzy intelektualnej czy umiejętności zawodowych – jestem zmuszony do zastanowienia się, jakie są moje własne podstawowe przekonania.

Określenia „grupa wyznaniowa” lub „społeczność wyznaniowa” mogą się okazać mało pomocne, jeśli przesłaniają one rzeczywistość, w której każdy z nas ma wiarę jakiegoś rodzaju, leżącą u podstaw tego, co uznajemy za zdroworozsądkowe, oczywiste i racjonalne. Możemy nazwać ją światopoglądem lub zestawem uznawanych wartości, ale zasadniczo spełniają one funkcję właśnie wiary. W niniejszym artykule stosuję te określenia, by opisać nimi bardziej formalne grupy, które twierdzą, że wyznają wiarę religijną.

1. Możemy rozpocząć pracę z grupą wyznaniową, mając inne poglądy, które dadzą się streścić następująco:
 - Nie zastanawiam się świadomie, z rozmysłem, nad tym, w jaki sposób poglądy owej grupy stanowią wyzwanie dla moich własnych przekonań, ale zakładam, że moja perspektywa jest racjonalna, zdroworozsądkowa, zaś oni żyją w obłoku irracjonalnych dogmatów lub przesądów. Dzieje się tak, gdyż być może uważam własną religię za lepszą albo uważam, że wszelkie religie są z natury nierzetelne, albo... itd. Istnieje duże prawdopodobieństwo, że pojawią się problemy z tym, w jaki sposób odnoszę się do danej grupy – takie podejście może zostać uznane za protekcjonalne.
 - Praca z grupą wyznaniową budzi moje zaniepokojenie. Nie wiem, co myśleć o sprawach wiary oraz religii, ani też nie wiem, na ile praca z taką grupą wymagać będzie dostosowania przeze mnie (lub wypracowania) moich umiejętności pracy nad rozwojem społeczności lokalnej. Jest to lepsze, bardziej uczciwe podejście, ale prawdopodobnie sprawi, że będę w pracy mniej sprawny z powodu braku pewności siebie.
 - Podchodzę do nowych grup religijnych sceptycznie, jeśli chodzi o moje własne przekonania. Staram się poznać członków grupy jako ludzi i dowiedzieć się, czego naprawdę chcą, zamiast zakładać, że wiem o nich wszystko. Wykorzystuję spotkania na to, by zastanowić się nad moimi własnymi założeniami oraz by czerpać prawdziwą lekcję z takiego spotkania.

2. Powyższe stwierdzenia być może sprawiły, że zaczęliście sobie stawiać pytania typu: W co wierzę? Czy religia jest czymś racjonalnym, czy też przesądem? Czy warto zastanawiać się nad tym, skąd wzięły się moje poglądy na temat wiary i religii? Jak wyglądało pod tym względem moje wychowanie – w co wierzę od dziecka? Jaki miałem kontakt z religią? W jaki sposób moje życiowe doświadczenia wpłynęły na mój sposób myślenia?

3. My wszyscy – jest to nieuniknione – przynosimy na spotkania z osobami wyznającymi daną religię jakieś swoje utarte poglądy. Zwłaszcza w ostatnich latach wzrosła nasza świadomość na temat uprzedzeń wobec islamu, ale powinniśmy się także zastanawiać nad swoim podejściem do innych tradycji religijnych. Na przykład ludzie w sposób ograniczony i pełen uprzedzeń podchodzą do czarnoskórych zielonoświątkowców. Uprzedzenia dotyczące Murzynów zdają się nasilać na skutek niewiedzy na temat pentekostalizmu (ruchu zielonoświątkowego), przez co Kościoły tego wyznania łatwo zmarginalizować. Powinniśmy mieć świadomość tego, że także inne stereotypy wpływają na nasze postrzeganie innych, na przykład komiczne portretowanie wikariuszy może zaowocować ukształtowaniem w nas fałszywego obrazu Kościoła anglikańskiego.

4. Niektóre z tych pytań wzbudzają ważne osobiste refleksje, które według mnie należy rozpatrzyć, jeśli nasza praca na rzecz społeczności wyznaniowych ma się okazać efektywna. Niemniej jednak musimy się skupić na naszej pracy zawodowej bardziej niż na naszej własnej duchowej podróży!

Powinniśmy umieć określić wielkość zasobów, jakie musimy wnieść w pracę ze społecznościami wyznaniowymi. Oczywiście, jeśli sami wywodzimy się z danej grupy wyznaniowej, często mamy tę przewagę, że rozumiemy ją i być może jesteśmy przez nią zaakceptowani. Możemy też umieć pomóc danej grupie w połączeniu wyznawanej wiary z pracą nad rozwojem społeczności. Ale wyznawanie tej samej wiary nie jest konieczne, by móc skutecznie pracować z ludźmi, a czasami brak identyfikacji z określonym nurtem w obrębie danej religii może okazać się dla nas przydatną cechą neutralności.

Powinniśmy móc także określić nasze własne zasoby oraz problemy. Może mamy konkretne doświadczenia osobiste, które sprawiają, że trudno nam jest uszanować określoną religię. A może czujemy się niekompetentni, brakuje zatem nam wiary we własne możliwości. Ważne jest, abyśmy byli szczerzy wobec samych siebie oraz wobec naszych zwierzchników w kwestii problemów, z jakimi się tu zmagamy.

kontakt:

James Ashdown
 CANDL project
 Unit 2 Peterley Business Centre
 472 Hackney Rd
 London E2 9EQ
 e-mail: james.ashdown@barnardos.org.uk

10.6. Praca ze społecznościami wyznaniowymi – umiejętności praktyczne

JAMES ASHDOWN

1. Co muszę wiedzieć?

Pewna wiedza z zakresu religii, z której przedstawicielami będziemy współpracować, jest konieczna i przydatna, ale wiedza intelektualna bywa przeceniana. To, w co ludzie faktycznie wierzą, i to i co robią, często różni się od wiedzy książkowej czy od wypowiedzi liderów poszczególnych wyznań! Wielu wierzących bardzo chętnie porozmawia o swoim wyznaniu, jeśli słuchacz jest szczerze zainteresowany, zaś właśnie taka wiedza jest być może ważniejsza od tego, co można znaleźć w książkach.

2. Zrozumienie różnorodności oraz złożonego charakteru społeczności wyznaniowych, z którymi pracujemy

Ludzie przychodzący do danej grupy wyznaniowej powinni doceniać różnorodność wewnątrz niej. Na przykład w Hackney, gdzie pracuję, Kościoły tradycyjne są nadal bardzo silne, ale najmocniej reprezentowani są zielonoświątkowcy. Włączanie w działania jedynie przedstawicieli Kościoła anglikańskiego, katolickiego, metodystycznego, Zjednoczonego Kościoła Zreformowanego czy innych wyznań prezbiteriańskich nie oznacza, że głos chrześcijan wybrzmi w Hackney w pełni. Czasami identyfikowanie się z jednym wyznaniem danej religii może utrudnić nam pracę z innymi w jej obrębie.

3. Mój poziom zrozumienia

Nie musicie posiadać pełnej wiedzy o każdej wierze. Ludzie oczekują od was otwartości, szacunku oraz wiarygodności, nie zaś tego, że polubicie ich religię. Prawdę mówiąc, mogą się stać nieufni wobec kogoś, kto popisuje się wiedzą o ich religii, nie będąc członkiem ich społeczności. Ważne jest, żeby zdawać sobie sprawę z tego, jak luki w wiedzy wpływają na waszą pracę w praktyce.

- Kiedy jest rzeczą stosowną, żebyśmy wygłaszali swoje opinie na temat spraw konkretnej grupy wyznaniowej?
- Kiedy lepiej przyznać się do braku wiedzy?
- Kiedy muszę wiedzieć, że trzeba postępować ostrożnie, ponieważ czegoś nie rozumiem?
- Kiedy lepiej byłoby zakwestionować własne poglądy oraz praktyki zawodowe z korzyścią dla pracy?

Czasami brak wiedzy oznacza niepodejmowanie działania wtedy, gdy byłoby ono właściwe.

4. Praca ze społecznościami wyznaniowymi

Praca z grupami wyznaniowymi nie różni się tak bardzo od pracy z innymi grupami lokalnymi. Ich potrzeby oraz dążenia muszą być zrozumiane, wyartykułowane, należy wspólnie poszukiwać

rozwiązań. Proces ten przebiega tak samo jak w każdej pracy związanej z rozwojem społeczności lokalnej. Różnica polega na tym, że wartości oraz przekonania w społecznościach wyznaniowych są bardziej wyraźne, mają wyraźniejszą strukturę. Dlatego też mniej tu podejścia pragmatycznego, zaś przekonania mogą czasami oznaczać odrzucenie opcji, które w innych przypadkach byłyby pożądane. Wiele grup wyznaniowych np. niechętnie korzysta z finansowania z loterii.

5. Praca nad kwestiami kontrowersyjnymi

Z dużą dozą prawdopodobieństwa można stwierdzić, że grupy wyznaniowe często zajmują stanowisko bardziej konserwatywne niż wiele innych organizacji z sektora społecznego. Szczególnie widać to w kwestii homoseksualizmu oraz roli kobiet. W niektórych grupach widać wyraźnie otwartą niechęć do homoseksualistów, chociaż prawdą jest też, że są pewne grupy w obrębie różnych wyznań, które uznają ruch wyzwolenia gejów. Ogólnie rzecz biorąc, grupy wyznaniowe ostrożnie podchodzą do kwestii równouprawnienia, gdy dotyczy ono gejów i lesbijek. Może to być przyczyną poważnych napięć w odniesieniu do wartości oraz etyki zawodu pracownika zajmującego się rozwojem społeczności lokalnej.

Kluczem do skutecznej pracy w obrębie tych problemów jest, ogólnie rzecz biorąc, wyjście poza slogany i głęboko zakorzenione założenia – gdy już ludzie staną się bardziej ludźmi niż przypiętymi im etykietami, poglądy mogą się zmienić. Także grupy wyznaniowe mogą postrzegać różne sprawy z różnych punktów widzenia. Dlatego też gdy rozmawiałem z kobietą, liderką pewnego Kościoła, która była członkiem grupy zasadniczo nieidentyfikującej się z kobiecym przywództwem, nie uzasadniała ona faktu bycia liderką prawem kobiet ani interpretacją tekstów biblijnych – uważała raczej, że to Bóg powołał ją do tego zadania i że człowiek nie może się temu sprzeciwiać.

6. Rola społeczności wyznaniowych w pracy środowiskowej

Tym, co wiara religijna w sposób bardzo oczywisty oferuje zasadniczo zsekularyzowanemu społeczeństwu, jest odmienna perspektywa. Jest mniej prawdopodobne, że wpłyną na nią modne trendy polityczne, można się za to spodziewać, iż ludzie wierzący po prostu nadal będą robić to, o czym mają przekonanie, że jest dobre. Często pomaga w tym fakt, iż religie mają własne, wewnętrzne zasoby finansowe i nie są specjalnie uzależnione od funduszy rządowych. Czasami oznacza to, że grupa wyznaniowa działa w sposób, który wydaje nam się wręcz odważny czy radykalny, ale bywa i tak, że postrzegana jest jako reakcyjna czy pełna bigoterii. Jest to tarcie, z którym każdy pracownik rozwoju społeczności lokalnej pracujący z grupami wyznaniowymi musi się zmierzyć. Stawanie wobec takich napięć wymaga nie tylko wysokiego poziomu umiejętności zawodowych, lecz także świadomości osobistej oraz mądrości!

kontakt:

James Ashdown, CANDL project
Unit 2 Peterley Business Centre
472 Hackney Rd
London E2 9EQ
e-mail: james.ashdown@barnardos.org.uk

10.7. Skuteczna współpraca między społecznościami lokalnymi, władzami publicznymi oraz partnerstwami

BEN MESSER

Ewaluacja H to narzędzie ewaluacji uczestniczącej (partycypacyjnej), które można stosować w bardzo różnych kontekstach. Tu ewaluacja H stosowana jest dla potrzeb zbadania bieżących relacji pomiędzy społecznością, instytucjami władzy publicznej a partnerstwami w celu określenia przebiegu ich pracy. Technika ta pozwala społecznościom zorientować się, czy istnieją różne poglądy na temat relacji pomiędzy społecznościami a władzą, pozwala też określić działania, które przyczyniają się do nieefektywnych interakcji.

Technika ta wymaga postawienia następujących pytań:

- Jaki jest stopień skuteczności wzajemnego oddziaływania pomiędzy naszą społecznością a władzą publiczną?
- Jakie są przyczyny skutecznej oraz nieskutecznej współpracy?
- W jaki sposób można rozwiązać problem braku skuteczności – co powinno się wydarzyć?

Gdzie można zastosować tę technikę?

Społeczności oraz grupy na danym obszarze mają zapewne różne doświadczenia w zakresie współpracy z władzami państwowymi, samorządowymi oraz partnerstwami, mogą też mieć własne propozycje sposobów wprowadzania ulepszeń. To narzędzie pomoże pracownikom zajmującym się rozwojem społeczności lokalnej odkryć takie odmienne doświadczenia czy postrzeganie spraw jako sposób na budowanie lepszego zrozumienia pomiędzy grupami, społecznościami czy władzą oraz w ich obrębie, a także określanie działań, jakie mogą one podejmować, by były bardziej skuteczne.

Oto przykłady sytuacji, gdzie zastosowano takie narzędzia:

- grupa starszych mieszkańców pewnego osiedla,
- młodzi ludzie przychodzący do klubu młodzieżowego,
- rodziny dzieci uczęszczających do szkoły koranicznej,
- rodzice oraz opiekunowie przychodzący na spotkania grupy zabaw raczkujących maluchów.

Wyniki ewaluacji H można wykorzystać jako materiał do matrycy weryfikacyjnej (patrz kolejny artykuł w tym rozdziale). Na początku najlepiej zastosować narzędzie ewaluacji H w przypadku konkretnej społeczności lub grupy interesów, gdzie opinie lub ogląd spraw najprawdopodobniej będą podobne. Wyniki mogą następnie zostać przedstawione do weryfikacji szerszym grupom czy społecznościom lokalnym.

Ćwiczenie

Na dużym arkuszu papieru narysujcie dużą literę H (cztery arkusze wielkości flipchartu będą odpowiednie), pójrzcie na rysunek, a następnie rozdajcie wszystkim uczestnikom kolorowe samoprzylepne karteczki oraz flamastry.

Poproście członków grupy, aby przedyskutowali następujące kwestie:

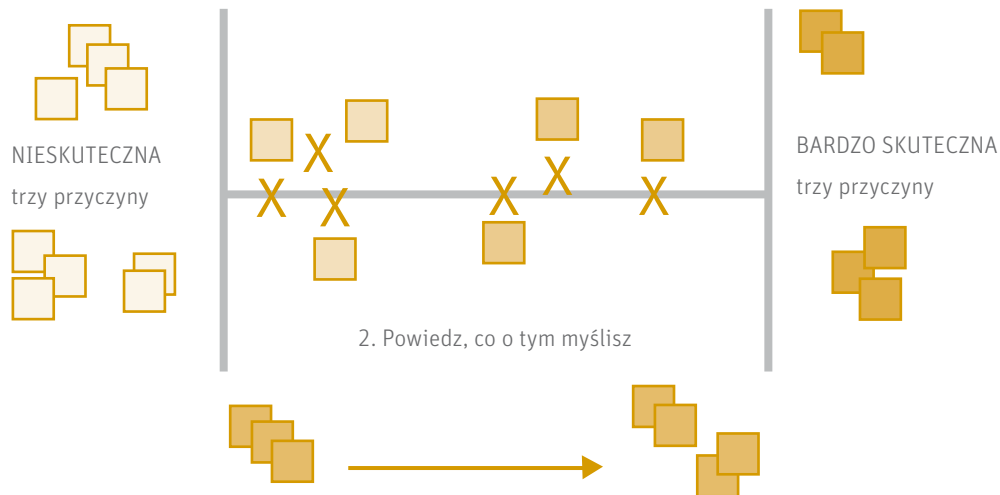
- Jak skuteczna jest relacja pomiędzy waszą społecznością a władzami i partnerstwami? Każda z osób wpisuje swoją własną odpowiedź jako X postawiony na linii poziomej diagramu H, pomiędzy „bardzo skuteczna” a „nieskuteczna”. Prosimy uczestników, aby zapisali na kolorowych karteczkach, dlaczego według nich tak się dzieje, i aby przykleili karteczki obok postawionych przez siebie krzyżyków. Teraz pora na to, aby grupa omówiła ogólne wyniki tego etapu: gdzie pojawiło się najwięcej krzyżyków, jak rozkładają się one na skali, co to oznacza itd.
- Wszyscy zapisują własne definicje nieefektywnych relacji na karteczkach i umieszczają je z lewej strony litery H. Cała grupa omawia przyczyny oraz grupuje podobne odpowiedzi. Taki sam proces powtarzamy po prawej stronie litery H, prezentując źródła skutecznej współpracy.
- Każda z osób określa działania, które można podjąć w celu: a) rozwiązania każdego z pogrupowanych problemów będących przyczyną nieefektywnej relacji oraz b) wzmocnienia relacji przynoszącej owoce. Działania te spisujemy na karteczkach, które przyklejamy na dole litery H, zaś grupa omawia oraz grupuje propozycje działań.

Wskazówki

- Cały proces może potrwać do dwóch godzin.
- Idealna wielkość grupy to 6–15 osób; w przypadku liczniejszych spotkań warto podzielić się na dwie grupy – jedna grupa bada przyczyny nieskutecznej współpracy, druga zaś przyczyny relacji owocnej. Następnie grupy prezentują nawzajem swoje przemyślenia.
- Należy zanotować na karteczkach samoprzylepnych i przykleić na arkuszach papieru tematy dyskusji z danego obszaru tematycznego.
- Narzędzie to pozwala wyrazić oraz zanotować różne poglądy.
- Trzeba się upewnić, że każdy miał szansę zaprezentowania swojego punktu widzenia.
- Uczestnicy powinni zastanowić się nad rolą, jaką sami mogą odegrać w realizowaniu proponowanych działań.
- Najważniejsze pytanie, które należy zadawać na poszczególnych etapach, brzmi: „Dlaczego tak uważacie?”.
- Jeśli praca przebiegała z podziałem na grupy, należy się zebrać razem, aby przedyskutować wyniki.

1. Jak skuteczna jest relacja między waszą społecznością a władzami i partnerstwami? Postaw krzyżyk na linii

3. Jak można poprawić jakość skuteczności działania?

Więcej informacji na temat prac prowadzonych przez Practice Links oraz Community Development Foundation (CDF) można znaleźć na stronie: www.cdf.org.uk.

Na tej właśnie stronie, za pomocą linków dotyczących pracy Practice Links w zakresie przywództwa oraz reprezentacji środowiskowej, można pobrać darmowy zestaw do pracy pod nazwą Take-Away Toolkit, który wyjaśnia w sposób szczegółowy, jak zastosować obydwa opisane powyżej narzędzia.

10.8. Skuteczna praca między społecznościami, władzami publicznymi oraz partnerstwami – matryca weryfikacyjna

BEN MESSER

Matryca weryfikacyjna

Celem zastosowania tego narzędzia jest dzielenie się oraz promowanie lepszego zrozumienia różnych perspektyw określonych w ewaluacji H (patrz poprzedni artykuł w tym rozdziale), a następnie zidentyfikowanie punktów wspólnych i różnic w poglądach, a także określenie najważniejszych działań.

Każde działanie zaproponowane w ewaluacji H oceniamy, pytając:

- Czy takie działanie poprawi jakość interakcji w waszej społeczności lokalnej?
- Kto oraz co powinien zrobić, aby dane działanie odniosło skutek?
- Jakie mogą wystąpić przeszkody w udanej realizacji działania?

Różne wyniki oraz działania zaproponowane w ćwiczeniu H powinny zostać wykorzystane jako materiał wstępny do sporządzenia matrycy weryfikacyjnej (patrz wykres), ponieważ później będą je mogły weryfikować większe grupy oraz środowiska.

Matryca weryfikacyjna może być wykorzystana w celu:

- zaprezentowania odmiennych punktów widzenia różnych grup innym osobom w ich własnej społeczności lokalnej lub w innych społecznościach lokalnych,
- promowania lepszego wzajemnego zrozumienia oraz identyfikowania punktów wspólnych przy planowaniu proponowanych działań,
- gradacji ważności proponowanych działań,
- pracy z małymi grupami z różnych społeczności lub z dużo większymi, zróżnicowanymi grupami osób na spotkaniach otwartych lub w czasie działań publicznych,
- pracy w obrębie społeczności – większe grupy osób z danej społeczności weryfikują działania zaproponowane przez mniejszą grupę, która opracowała ewaluację H dotyczącą pracy pomiędzy społecznościami lokalnymi – grupy z różnych społeczności wzajemnie weryfikują proponowane przez siebie działania wynikające z różnych ewaluacji H,
- prowadzenia dyskusji między społecznościami lokalnymi, instytucjami państwowymi czy samorządowymi oraz partnerstwami.

Wskazówki

- Cały proces może zabrać dwie godziny, ponieważ omawianie poszczególnych działań wymaga dużo czasu.
- Idealna grupa składa się z 6–15 osób.
- Można podzielić uczestników na mniejsze grupy i poprosić je, aby przyjrzały się trzem lub czterem działaniom.
- Każdy uczestnik powinien mieć możliwość wyrażenia osobistej opinii na temat matrycy po wysłuchaniu opinii innych osób, w czasie grupowej dyskusji.
- W procesie dyskusji można wyodrębnić dodatkowe działania, dla których znajdziemy następnie miejsce na matrycy.
- Jest mało prawdopodobne, żeby wszyscy zgadzali się ze wszystkimi, natomiast to właśnie narzędzie pozwala na wyrażenie i zanotowanie różnorodnych opinii.
- Ważne jest, aby uczestnicy zastanowili się, jaką rolę mogą odegrać w każdym z poszczególnych proponowanych kroków.
- Uczestnicy głosują i wybierają trzy najważniejsze proponowane działania, posługując się samoprzylepnymi kropkami. Działania, przy których znalazło się najwięcej kropek, stają się priorytetowe dla uczestników ćwiczenia.
- Najważniejsze pytanie, które należy zadać na poszczególnych etapach, brzmi: „Dlaczego tak uważacie?”.
- Tabela powinna być jak największa, tak aby zmieściły się na niej w sposób widoczny komentarze, jednak uczestnicy powinni mieć możliwość sięgnięcia do każdego z okienek tabeli matrycowej (dobry rozmiar to cztery złączone arkusze formatu A1).
- Jeśli pracuje kilka małych grup, należy przeznaczyć nieco czasu na wspólne spotkanie w celu podsumowania wyników.

Matryca weryfikacyjna

DZIAŁANIA	CZY TAKIE DZIAŁANIE POLEPSZY WSPÓŁPRACĘ NA RZECZ TWOJEJ SPOŁECZNOŚCI?		TRZY GŁÓWNE DZIAŁANIA	KTO CO POWINIEN ZROBIĆ?	DLACZEGO BĘDZIE TO TRUDNE?
	TAK (powiedz dlaczego)	NIE (powiedz dlaczego)			
Działanie 1					
Działanie 2					
Działanie 3					
Działanie 4					
Działanie 5					
Działanie 6					
Działanie 7					
Działanie 8					
Inne					

Przydatne kontakty oraz strony internetowe

Więcej informacji na temat prac prowadzonych przez Practice Links oraz Community Development Foundation (CDF) można znaleźć na stronie www.cdf.org.uk.

Na tej stronie, za pomocą linków dotyczących pracy Practice Links w zakresie przywództwa oraz reprezentacji środowiskowej można pobrać darmowy zestaw pod nazwą Take-Away Toolkit, który wyjaśnia w sposób szczegółowy, jak zastosować obydwa opisane powyżej narzędzia.

10.9. Studium przypadku – tworzenie spójnej i zrównoważonej społeczności lokalnej w rejonie dużego nowego osiedla: strategia rozwoju społeczności dzielnicy West of Waterlooville

MARK MAITLAND

Wstęp oraz kontekst

Ukończenie rozbudowy terenów nowej dzielnicy West of Waterlooville, położonej w południowej części okręgu Winchester, zapoczątkuje powstanie nowej społeczności złożonej z nawet 5000 osób (lub 7500, jeśli zagospodarowany zostanie także obszar „rezerwowu”). Osiedle będzie oferować domy i mieszkania różnych typów, różnej wielkości, w tym dużą liczbę przystępnych cenowo domów, które zaspokoją lokalne potrzeby mieszkaniowe.

Rozbudowa obejmuje tereny dwóch obszarów samorządowych: Rady Miasta Winchester oraz Rady Hrabstwa Havant. Dlatego tak ważne było, aby obie władze samorządowe podjęły ścisłą współpracę, zaś jednym ze sposobów realizacji tego zamierzenia było Forum West of Waterlooville, złożone z radnych obu samorządów, a także Rady Hampshire County, wspierane dodatkowo przez odpowiednich urzędników tychże władz samorządowych.

Głównym założeniem forum było zapewnienie, by rozbudowa oznaczała powstanie spójnej, zrównoważonej społeczności lokalnej. Aby to osiągnąć, należało położyć duży nacisk na infrastrukturę zarówno w rozumieniu społecznym, jak i geograficznym. Ponadto nowe osiedle stanowić ma rozszerzenie oraz integralną część Waterlooville, zatem zadbanie o to, by nowy obszar rozbudowy w pełni zintegrował się z pierwotną społecznością, powinno być zasadniczym elementem procesu budowania zrównoważonej społeczności. Ustalono, że kluczowym narzędziem pomagającym w realizacji takich założeń będzie opracowanie strategii rozwoju społeczności lokalnej dla nowych terenów.

Kluczowe etapy procesu

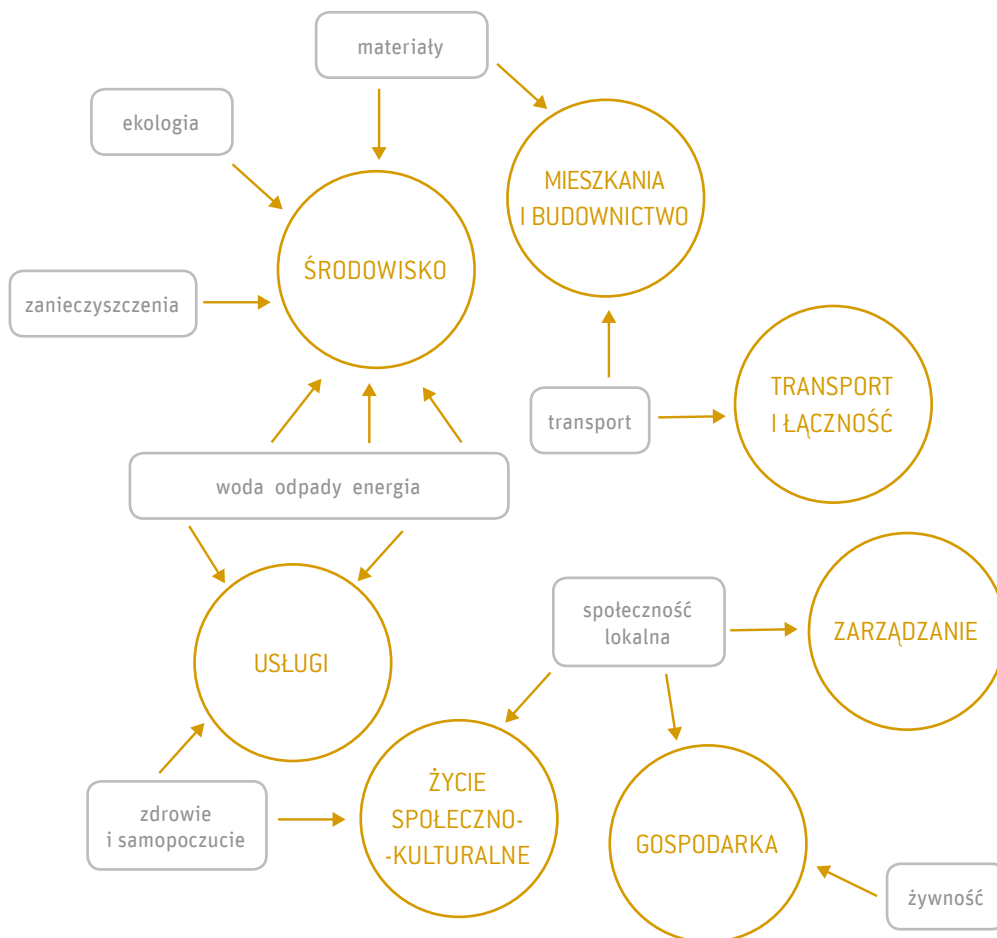
Wizja: Forum West of Waterlooville miało pewne wykrystalizowane poglądy i dążenia dotyczące nowej dzielnicy. Określono wspólnie sześć jasnych twierdzeń, które nakreśliły wizję przyszłej dzielnicy.

Konsultacje: Pierwsze stadium opracowywania strategii polegało na zadecydowaniu, jakie są aspiracje oraz potrzeby istniejącej społeczności – cel ten osiągnięto, zbierając informacje na rozmaitych wcześniejszych spotkaniach konsultacyjnych. Następnie przeprowadzono kolejne działania konsultacyjne, w ramach których ustalona została hierarchia takich potrzeb oraz aspiracji. Wyniki tego ostatniego spotkania w znacznym stopniu wpłynęły na kształt strategii rozwoju społeczności lokalnej i będą one wykorzystywane do monitorowania oraz realizacji planu działania, który opracowano w następnej kolejności.

Struktura: Ważne było także to, że zidentyfikowaliśmy odpowiednie ramy dla strategii opierającej się na wartościach oraz zasadach praktyki pracy nad rozwojem społeczności

lokalnej. Ponadto określiliśmy siedem kluczowych komponentów potrzebnych do stworzenia społeczności funkcjonującej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju (zaczepniętych z Akademii Zrównoważonych Społeczności Lokalnych). Komponenty te dopasowane zostały następnie do kluczowych zasad wskazanych w planie głównym dewelopera. Umożliwiło to nam ustanowienie jasnych powiązań pomiędzy naszymi dążeniami dotyczącymi zrównoważonej społeczności a wizją rozbudowy terenów mieszkaniowych prezentowaną przez dewelopera.

KLUCZOWE ELEMENTY

Siedem kluczowych komponentów według Akademii Zrównoważonych Społeczności

Kluczowe zasady określone w planie głównym dewelopera

Plan działania: Powstał plan, w którym wyszczególniono główne działania wymagane do zrealizowania tych części wizji, które miały znaczenie dla strategii rozwoju społeczności lokalnej. Dlatego też plan ten nie był próbą zaprezentowania wszystkich działań

wymaganych do realizacji wizji. Odpowiedzialność za wdrożenie planu spoczywała na władzach samorządowych, deweloperach oraz innych agencjach. Forum uważane jest za ciało odpowiadające za zapewnienie, aby podejmowano działania oraz aby wprowadzano do planu odpowiednie, wspólnie uzgodnione zmiany. Plan działania zbudowano wokół sześciu elementów, które zawierają wizję społeczności nakreśloną przez Forum West of Waterlooville. W przypadku poszczególnych działań plan wskazuje wiodącą instytucję, przewidywany harmonogram czasowy, sposoby finansowania, związek z procesem planistycznym oraz związki z kluczowymi komponentami budującymi zrównoważoną społeczność lokalną.

Monitoring i ewaluacja: W celu określenia postępów w realizacji założeń planu działania ustalono, że wykorzystane zostaną wskaźniki wykonania (performance indicators PI's). Skorzystaliśmy ze wskaźników wydajności opisanych w rozdziale *Jakość życia*, znajdującym się w Bibliotece Audytowej Wskaźników Wykonania (Audit Commission's Library of PI's) B – uznaliśmy, że najbardziej pasują one do celów zawartych w planie działania naszej strategii rozwoju społeczności lokalnej.

Podsumowanie

Ważne jest, aby uzmysłowić sobie, że omawiana strategia stanowi długofalowy plan dla dzielnicy West of Waterlooville oraz że działania w niej zawarte mogą ulegać zmianom w czasie, w miarę jak pojawiać się będą nowe potrzeby czy aspiracje nowej społeczności. Równie ważne jest zapewnienie, aby strategia posiadała swojego właściciela. W naszym przypadku jest to aktualnie forum dzielnicy West of Waterlooville, ale mamy nadzieję, że za jakiś czas będzie nim nowa, tworząca się społeczność.

Pracownik zajmujący się rozwojem społeczności lokalnej, wspierany także przez innych, postrzegany jest jako kluczowy mechanizm realizacji strategii, dba on również o to, by obie społeczności, nowa oraz powstająca, mogły kształtować oddziałujące na nie decyzje.

kontakt:

Mark Maitland, pracownik Srodowiskowy

Rada Miasta Winchester

City Offices

Colebrook Street

Winchester

SO23 9LJ

tel.: 01962 848518

e-mail: mmaitland@winchester.gov.uk

Można także pobrać egzemplarz omawianej strategii z naszej strony internetowej:

www.winchester.gov.uk

10.10. Projekt gazetki (newslettera) dla społeczności lokalnej

SUE DAVISON

Wprowadzenie

Wszystkie partnerstwa lokalne powinny prowadzić rodzaj gazetki (newslettera) w celu dystrybuowania informacji oraz promowania grupy lub projektów realizowanych w danej okolicy. Oto kilka wskazówek, jak zorganizować gazetkę wydawaną przez społeczność lokalną.

1. Należy utworzyć podgrupę ds. newslettera. Dobrze, aby byli w niej różni ludzie, którzy mogą dostarczać sprawozdania oraz artykuły, a zatem pracujący w centrum społeczności lokalnej: osoby z okolicznych szkół, z kościoła, meczetu, świątyni, kaplicy, klubu młodzieżowego, domu opieki, pracujący przy projekcie środowiskowym, reprezentujący grupy mieszkańców itd. Nie ma znaczenia, czy na początku posiadają oni umiejętności potrzebne do stworzenia takiego newslettera – mogą je zdobyć w trakcie pracy lub uczestnicząc w szkoleniu. Zapraszajcie większą liczbę osób do włączania się w każde nowe wydanie. Prowadźcie system rejestrowania danych kontaktowych.
2. Warto przyjrzeć się istniejącym gazetkom wydawanym przez społeczności jako przykładom dobrych praktyk.
3. Oto kilka przykładów dobrych praktyk w zakresie projektowania oraz układu graficznego gazetki:
 - stosowanie czcionek Comic Sans lub Arial, rozmiar 12, albo innych czcionek typu „non serif” ułatwiających czytanie,
 - zachowywanie wolnego miejsca, wyraźnych odstępów między paragrafami oraz artykułami,
 - drukowanie na białym lub kremowym tle,
 - stosowanie formularzy zgody na drukowanie w gazetce zdjęć dzieci, uzyskiwanie takich pozwoleń od osób dorosłych,
 - oferowanie newslettera w innych wersjach językowych, w innych formatach.
4. Posługiwanie się prostym językiem – należy pamiętać, że średni wiek czytelnika w Anglii wynosi 12 lat – zawsze możecie poprosić miejscowe centrum kształcenia dorosłych czy biblioteki o sprawdzenie waszego tekstu pod kątem zrozumiałości.
5. Zachęcanie ludzi do pisania o sprawach, które są dla nich ważne, zachęcanie do dyskusji politycznych, analizowania tego, co dzieje się w okolicy.
6. Finansowanie – zaproszenie lokalne firmy do umieszczania reklam, pomóżcie grupie w zaproponowaniu stawek. Jeśli organizacje chcą promować swoje usługi, poproście

o partycypowanie w kosztach druku – jeśli mogą to uczynić, powinny ująć koszty promocji w swoich projektach. Ale nie zniechęcajcie do tego mniejszych czy niedofinansowanych grup.

7. Zastanówcie się, gdzie macie zamiar produkować gazetkę. Czy możecie skorzystać z pomieszczeń miejscowego centrum? Może się okazać, że powinniście złożyć wniosek o dofinansowanie zakupu komputera oraz oprogramowania – jeśli tak, postarajcie się tak umieścić komputer, by każdy miał do niego dostęp, np. w budynku społeczności lokalnej lub w szkole, a nie w czyimś domu.
8. Upewnijcie się, że sprzęt taki został wymieniony w polisie ubezpieczeniowej grupy. Skontaktujcie się z agentem ubezpieczeniowym i przedstawcie mu zarys projektu – może to oznaczać podniesienie składki ubezpieczenia.
9. Oszacujcie koszty druku. Spróbujcie skorzystać z drukarni miejscowych władz, usług spółdzielni drukarskich lub lokalnych firm zajmujących się drukowaniem. Organizujcie pomoc mieszkańców przy dystrybucji – niech rozdają gazetki na swojej i sąsiedniej ulicy czy nieco dalej.
10. Szukajcie kursów: dla wydawców, dla grup wydających newslettery – w celu zapewnienia pomocy i wsparcia dla zaangażowanych osób.
11. Upewnijcie się, że reklamodawcy oraz ofiarodawcy otrzymali egzemplarz gotowego newslettera.
12. Przechowujcie dodatkowe egzemplarze gazetek – zawsze przydają się przy organizowaniu kolejnego współfinansowania, sponsoringu czy do własnych archiwów.

kontakt:

Sue Davison, pracownik ds. rozwoju środowiskowego
Community Partnerships
13 Horsemarket, Darlington, DL1 5PW
tel.: 01325 388527
e-mail: susan.davison@darlington.gov.uk

10.11. Tworzenie mapy społeczności lokalnej

MARION SIMPSON ORAZ HEATHER LAMB

Wprowadzenie

Tworzenie mapy społeczności lokalnej to działanie mające na celu zebranie w jednym miejscu informacji o usługodawcach oraz ludziach pracujących na danym terenie. Stosowaliśmy to podejście, organizując spotkanie, podczas którego chcieliśmy pokazać, z jakich usług i możliwości można skorzystać w okręgu Woolsington, w Newcastle, aby sprawdzić, czego i gdzie brak, oraz aby proponować nowe obszary wspólnej pracy.

Tworzenie mapy dla okręgu może zaowocować:

- zebraniem informacji o wszystkich stronach działających lub świadczących usługi na danym terenie,
- zwiększeniem świadomości na temat istniejących partnerstw oraz utworzeniem bazy danych informacyjnych,
- docenianiem i szerzeniem dobrych praktyk,
- identyfikowaniem braków w usługach,
- proponowaniem nowych projektów/partnerów,
- upowszechnianiem informacji o usługach oraz świadczeniach dostępnych w danym okręgu.

Jak zorganizować spotkanie na temat mapy społeczności lokalnej

Zaproście ludzi, którzy świadczą usługi na danym terenie, w tym urzędników, usługodawców, instytucje państwowe, grupy wolontariackie oraz grupy społeczności lokalnej. Może to być dobra okazja do wprowadzenia nowych osób podejmujących pracę w tym rejonie, poznania innych osób, stworzenia funkcjonujących partnerstw.

Umieśćcie, tam gdzie to możliwe, ogłoszenia o planowanym spotkaniu. Niech spotkanie ma miejsce w godzinach roboczych, tak aby jak najwięcej osób mogło w nim uczestniczyć w ramach swojej pracy. Przed spotkaniem poproście uczestników, żeby potwierdzili swoje uczestnictwo, prześlijcie im też informacje „co, gdzie, kiedy” w odniesieniu do ich usług oraz projektów.

Jak poprowadzić spotkanie na temat mapy społeczności lokalnej

1. Dowiedźcie się, co ludzie robią oraz jakie usługi świadczą ich organizacje – poprowadźcie takie spotkanie jako małą sesję grupową, ustalcie, że informacje te zostaną zebrane i przedstawione uczestnikom, uzyskajcie obietnicę systematycznego aktualizowania danych.
2. Nanieście na mapę wszelkie działające między uczestnikami partnerstwa. Można to zrobić, posługując się magnesami w kształcie sześciokątów

[bądź rysując takie sześciokąty na tablicach] – niech uczestnicy zapiszą na nich i połączą usługi i świadczenia, z którymi już współpracują. Rysunek poniżej prezentuje mały wycinek z takiej mapy.

3. Wykorzystajcie informacje z pierwszego ćwiczenia do tego, aby grupa zastanowiła się nad nowymi możliwościami nawiązania partnerstw, a następnie użyjcie sześciokątów w celu opracowania mapy możliwości dla takich partnerstw.
4. Niech grupa określi, gdzie według niej znajdują się luki w zakresie świadczenia usług oraz czy istnieją sposoby wypełnienia ich poprzez wspólną pracę – zapiszcie wyniki na tablicy.
5. Przeprowadźcie ewaluację, posługując się samoprzylepnymi karteczkami na ścianie z graffiti w celu uzyskania informacji zwrotnej od grup lokalnych.
6. Zapytajcie grupę, jak przedstawić uzyskane w czasie sesji informacje – np. jako bazę danych czy może informator lub jeszcze inaczej. Informacja taka musi być uaktualniana w miarę zmieniania się okoliczności, trzeba zatem poprosić uczestników, aby zgodzili się ją w miarę potrzeb aktualizować. My załączyliśmy wstępne informacje dotyczące tworzenia mapy usług dla tych, którzy nie mogli uczestniczyć w spotkaniu.
7. Uzgodnijcie, jakie działania zostaną podjęte oraz kto za co będzie odpowiedzialny. Uzgodnijcie, jakie będą zasady spotkań partnerstw – czy będą to spotkania kwartalne, czy dwa razy w roku w celu zapraszania nowych członków oraz dzielenia się informacjami.
8. Zaplanujcie sposób dzielenia się na szerszym forum informacjami, które pojawiły się w wyniku spotkania oraz przy okazji tworzenia mapy. Można to zrobić, np. organizując środowiskowe spotkanie informacyjne. Przekazujemy wtedy wiadomości zebrane na temat usług oraz świadczeń. Wywieście ogłoszenie o waszym spotkaniu i niech przyniesie ono wszystkim radość.

Niniejszy materiał pochodzi ze sprawozdania ze spotkania z 2005 roku zorganizowanego przez Radę Miasta Newcastle, na którym opracowano mapę usług i świadczeń dla okręgu Woolsington.

W spotkaniu brały udział: Marion Simpson, pracownik ds. rozwoju społeczności lokalnej, oraz Heather Lamb, koordynator okręgu.

Tytuł oryginału: **Community Work Skills Manual**

Wydawnictwo: **Federation for Community Development Learning, www.fcdl.org.uk**

Publikacja na licencji Creative Commons

Uznanie autorstwa — Utwór należy oznaczyć w sposób określony przez Twórcę lub Licencjodawcę

Użycie niekomercyjne — Nie wolno używać tego utworu do celów komercyjnych.

Na tych samych warunkach — Jeśli zmienia się lub przekształca niniejszy utwór, lub tworzy inny na jego podstawie, można rozpowszechniać powstały w ten sposób nowy utwór tylko na podstawie takiej samej licencji.

Redaktor serii: **Paweł Jordan**

Redaktor naukowy: **dr Bohdan Skrzypczak**

Tłumaczenie: **Alicja Unterschuetz**

Redakcja merytoryczna wydania polskiego: **Agnieszka Naumiuk**

Korekta: **Weronika Girys-Czagowiec**

Projekt graficzny serii oraz skład: **Marta Malesińska, Studio Projektowe (www.manukastudio.pl)**

ISBN: 978-83-62380-09-1

Wydawca:

Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL

ul. Podwale 13, 00-252 Warszawa

tel. 22 636 92 00

e-mail: biuro@cal.org.pl

www.cal.org.pl

Publikacja jest dystrybuowana bezpłatnie

W ramach projektu „Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej” Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL wydaje serię dziewięciu tłumaczeń zagranicznych publikacji. Książki skierowane są do pracowników socjalnych pełniących funkcję organizatorów społeczności lokalnych oraz innych osób zainteresowanych tą działalnością.

Na serię składają się sztandarowe (głównie angielskie) publikacje dotyczące pracy ze społecznością lokalną, angażowania społeczności do działania i samoorganizowania się. Książki pokazują różne wymiary pracy ze społecznością lokalną – praktyczny, polityczny oraz historyczny. Dają szansę na porównanie jak pracuje się w kraju, w którym istnieje wieloletnia tradycja tzw. community work, z sytuacją w Polsce, która 20 lat temu uzyskała niepodległość i cały czas tworzy podstawy polityki społecznej. Przed wojną w Polsce mieliśmy silną tradycję związaną z pedagogiką społeczną (w tym postacią Heleny Radlińskiej), w której odwoływano się do „sił społecznych”. Niestety lata powojenne zahamowały rozwój myśli i metody środowiskowej pracy socjalnej, stąd potrzeba korzystania z doświadczeń innych krajów, z których najbardziej zaawansowanym w metodach pracy ze społecznościami lokalnymi jest Wielka Brytania. Jak dotąd w Polsce pojawiły się dość nieliczne pozycje literatury z tego obszaru. Tę lukę ma zapełnić seria publikacji, do której należy niniejsza książka.

„Odkryj siłę społeczności” – to hasło w skrócie oddaje filozofię i sposób działania Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL. Jesteśmy przekonani, że zmianę i rozwój społeczny trzeba rozpocząć od konkretnej społeczności: lokalnej, sąsiedzkiej, wirtualnej, interesu. Potencjał i siłę społeczności trzeba jednak umieć odkryć, wspierać i rozwijać. Tego można się nauczyć. Wierząc w siłę sprawczą edukacji, odwołujemy się do polskiej tradycji pedagogiki i pracy społecznej, czego programowym i symbolicznym wyrazem jest powołany przez nas Instytut im. Heleny Radlińskiej.

W ciągu ponad 10-letniej działalności opracowaliśmy skuteczną i uniwersalną metodę ożywiania społecznej energii, którą nazwaliśmy animacją społeczną. Wiemy że jej zastosowanie przynosi realne zmiany w życiu ludzi i społeczności. Sprawdzoną i efektywną strategią, którą stosujemy od wielu lat, okazało się wspieranie aktywnych społeczności poprzez odpowiednio przygotowane do tej roli lokalne instytucje publiczne, które promujemy pod wspólną marką CAL – centrum aktywności lokalnej.

Nasze innowacyjne rozwiązania służą praktycznej realizacji idei zrównoważonego rozwoju lokalnego, którego efektem jest lepsza jakość życia i równe szanse rozwoju dla każdego obywatela. Jesteśmy pewni, że jest to możliwe przede wszystkim poprzez uruchomienie potencjału ludzi – „odkrycie siły społeczności”.

CENTRUM WSPIERANIA AKTYWNOŚCI LOKALNEJ CAL

Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL działa na rzecz rozwoju społeczności lokalnych w Polsce. Wspiera i edukuje animatorów społecznych, czyli osoby i instytucje z różnych sektorów i dziedzin życia publicznego, które angażują do działania środowiska lokalne, skupione wokół wspólnego miejsca lub wspólnej sprawy. CAL tworzy dla nich przestrzeń spotkań i zaprasza do dyskusji, wychodząc z założenia, że praca animacyjna jest kluczowym elementem każdego działania w sferze publicznej, a zmiana społeczna zawsze zaczyna się w lokalnej społeczności.

Publikacja powstała w ramach projektu „Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej”. To partnerski projekt systemowy, którego celem jest podniesienie profesjonalizmu i zwiększenie skuteczności instytucji pomocy i integracji społecznej w rozwiązywaniu problemu wykluczenia społecznego przez stworzenie, przetestowanie oraz wdrożenie standardów instytucji i usług pomocy oraz integracji społecznej. Partnerami projektu jest jedenaście organizacji pozarządowych działających w polu szeroko rozumianej polityki społecznej, a jego liderem jest Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich.

Jednym z zadań projektu jest opracowanie, przetestowanie i wprowadzenie do praktyki pracy pracowników socjalnych standardu środowiskowej pracy socjalnej/organizowania społeczności lokalnej w środowiskach marginalizowanych. Zadanie to jest realizowane przez Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL oraz Instytut Spraw Publicznych.

Projekt jest realizowany w latach 2009-2014

Partnerzy projektu realizujący zadanie:

